

DOOR CORINE NIJENHUIS

Een bed van **BIETEN**

Suikerfabriek Puttersboek, herfst 1939

Traag zeilde de Annigje over de Oude Maas. De klipper lag tot het ijkmerk in het water, de deklast bieten stak zo hoog dat de giek er maar net overheen zwaaide. Voor de suikerfabriek van Puttershoek dreef een zwerm schepen: klippers, Friese maatkasten, tjalken en een enkele luxe motor. Drijvende bergen bieten onder een wiegend mastenwoud. Ze vormden een eiland in de stromende rivier, trekkend aan hun ankers en aan elkaar. Het leek één groot lichaam waarvan zich nu en dan een stukje losmaakte om naar de fabriekskade te varen. Daar stonden de kranen als gulzige dieren die nauwelijks konden wachten de happende bekken in een overvolle voerbak te duwen.

De campagne was vol op stoom. De suikerbieten rond de fabriek vormden een grillig berglandschap dat voortdurend aangroeide, hoeveel er ook van afgeschept werd. Bedrijvigheid deed de grond trillen, grijze wolken die door de torenhoge fabriekspijp werden uitgespuugd, bleven er als een donzen deken boven hangen. De bietencampagne was net een steen die een berg afrolde: eenmaal op gang was het onmogelijk nog te stoppen tot het eindpunt bereikt was.

Suikerfabriek Puttersboek, zomer 2014

Vanaf de rivier zie ik een schoorsteenpijp, verder niets, het fabrieksterrein ligt achter een stenen wal. Er is een insteekhaven: 'Verboden toegang, particuliere haven', dreigt een scheefhangend bord. Wij varen achterwaarts binnen en leggen de lijnen rond oude bolders. Zou de Henriëtte precies hier gelegen hebben toen ze in 1938 als de Annigje een van haar tientallen ladingen bieten kwam lossen?

In de stenen wal zijn treden gehakt, ik neem er vier, dan sta ik boven en overzie de suikerfabriek van Puttershoek. De lege vlakke strekt zich uit als een dode akker van steen, beton en asfalt. Hier en daar heeft zich een ondiep meer van regenwater gevormd waar mijn hond opgetogen doorheen rent. Hij is het enige dat beweegt zover het oog reikt.

Midden op de vlakke staat de schoorsteenpijp als een verwijtend opgestoken vinger. Alles is verdwenen: de dampende gebouwen, de zoete stank van suikerbieten, de kreten van de arbeiders en het gehijg van machines die de peen zonder

adem Pauze tot pulp vermaalden.

Henriëtte bonkt tegen de kade. Ze wil vertrekken nu hier niets meer te lossen valt. Op de Oude Maas loert een politieboot. Hoe leg ik een nuchtere ambtenaar uit wat ik hier te zoeken heb? Dat ik de geschiedenis van mijn schip wil proeven, alsof het de geschiedenis van een vriend betreft?

's Avonds, de Henriëtte afgemeerd naast een vrachtschip, zoek ik op internet naar afbeeldingen van de suikerfabriek van Puttershoek. Er is een filmpje van de sloop. Een grote machine bijt een fabrieksgebouw aan stukken. Dat gaat met een aan voorzichtigheid grenzende gratie. Het gevaarte lijkt een weekhartig monster dat zich bij iedere hap excuseert voor zijn honger.

Wanneer het water bedaart en de koelte over het dek glijdt, ga ik naar bed, in de neus van de Henriëtte. Voor ik in slaap val, vraag ik me af hoeveel suikerbieten er in mijn bed pasten.

Zie pagina 38 voor meer informatie over *Een vrouw van staal*.

Corine Nijenhuis, ruimtelijk vormgever, schrijver en blogger, kocht met haar vriend een vrachtschip 'uit het werk': de Henriëtte, een stalen klipper uit 1901. Ze verbouwden haar tot varende woonschip. Corine heeft een biografie geschreven over de Henriëtte onder de titel *Een vrouw van staal*. www.corinenijenhuis.com

